

Leverandør af bestøvning

Dansk biavl – leverandør af bestøvning

Danmarks Biavlerforening udfører forsøg med såning af biplanter og rådgiver om biplanter og bestøvning.

Meget tyder på at der i Danmark mangler bier til at sikre bestøvningen af dyrkede planter og biodiversiteten i naturen. Gennem en målrettet indsats i rekruttering af nye biavlere og ved at sikre "lønsomhed" i biavlen skal udviklingen vendes, så der igen skabes fremgang i biavlen, så der sikres, at der også i de kommende år vil være bier til bestøvning.

De vildtlevende honningbier er stort set forsvundet. Varroamiden som blev indslæbt til Danmark i 1984 betyder, at honningbier ikke længere kan overleve i Danmark uden biavlernes omsorg. Undersøgelser i England og Holland viser, at antallet og diversiteten af vilde bier og svirrefluer, som kan bidrage til bestøvningen, er faldet, og i takt hermed er der sket et fald i diversiteten af bestøvningskrævende planter (1).

Sao Paulo deklARATIONEN understreger behovet for at beskytte bestøvere. Vi har en global "bestøverkrise".

Meget tyder på, at vi i Danmark har nået et kritisk lavpunkt i antallet af bifamilier.

Der importeres bifamilier til at dække bestøvningsbehovet i Hvidkløver til frøproduktion.

Der ses faldende udbytter i Surkirsebær. Der er sammenfald med faldet i antallet af vildtlevende honningbier og bifamilier.

Importen af bifamilier, kan muligvis afhjælpe behovet for bestøvning i de store erhvervsmæssige bedrifter. Men det kan ikke dække behovet for bier til bestøvning af mindre produktioner og til bevarelse af biodiversitet.

Det er nødvendigt at skabe fremgang for biavlen. Dansk Landbrug, frøavl, frugtavl og havebrug har brug for bier til bestøvning af afgrøderne og specielt i et intensivt landbrugsland som Danmark bidrager bierne til sikring af biodiversiteten.

Biavlere i Danmark

Der er vel knapt 4.100 biavlere i Danmark og 90 % af disse er medlemmer af Danmarks Biavlerforening, der repræsenterer såvel erhvervet som hobbybiavlerne (3).

Branchen har analyseret hvilke forhold der er afgørende for at rekruttere biavlere, samt hvad der skal til for at fastholde biavlere.(5)

Naturoplevelsen er den vigtigste grund til at starte som biavler. Det skal være spændende, man skal producere sin egen honning og have bestøvet frugttræer og -buske. Den gode oplevelse fås i vid udstrækning ved de mange lokale aktiviteter. Danmarks Biavlerforening har 85 lokale foreninger ud over landet. 66 af disse har egne skolebigårde. Det er vigtigt at styrke de "gode oplevelser" i de lokale biavlerforeninger.

Analysen viser også, at når man er startet som biavler, så skal det også være "lønsomt" at drive biavl.

Danmarks Biavlerforening gennemfører test af biernes hygiejniske adfærd ved at måle hastighed for udrensning af dræbt yngel.

Salg af honning

Langt den væsentligste indtægt for biavlerne er salg af honning. Indtægter fra udlejning af bier til bestøvningsformål kan i visse egne af landet yde et væsentligt bidrag til økonomien i biavl.

Undersøgelser viser også, at bisesygdomme ikke spiller nogen afgørende rolle for lysten til at drive biavl eller som årsag til ophør med biavl (5). Men de har naturligvis en vis økonomisk betydning.

Honningprisen er helt afgørende for at sikre økonomien i biavl. Danske biavlere kan ikke konkurrere på prisen med honning importeret fra lavtlønslande som Kina og Argentina. Vi skal konkurrere på kvalitet. Dansk honning skal være et rent naturligt produkt uden forekomst af rester af lægemidler eller andre fremmede stoffer. Det er et væsentligt budskab i Danmarks Biavlerforenings markedsføring.

Sunde bier, stærke bifamilier med høj produktionsevne er målsætningen for Danmarks Biavlerforenings forsøgsvirksomhed. Det sker gennem avl af bier med resistens mod bisesygdomme, samt ved driftstekniske undersøgelser.

Fuld bestøvning af hvidkløver kræver at bierne har besøgt hver enkelt blomst.

Biernes føde

Trækplanter til bierne også uden for de bestøvningskrævende afgrøders blomstringstid er nødvendig for at opbygge stærke bifamilier. Når rapsen og hvidkløveren blomstrer, er der overflod af blomster, men der skal også være føde, specielt pollen, til bierne i foråret, sommeren og efteråret.

Danmarks Biavlerforening har gennemført forsøg med dyrkning af "biplanter", der er udarbejdet en "Biplantekalender" og temahæfter om biplanter.

Stærke bifamilier, med en æglæggende dronning har brug for meget pollen som foder til larverne. De sender mange arbejdere i marken til indsamling af pollen og bestøvning.

Bestøvningsundersøgelser gennemføres i samarbejde med landmænd og frugtavlere.

Vi har udarbejdet en "bestøvningskontrakt" i samarbejde med Frøavlerne. Der er specificeret mindstekrav til størrelsen på bifamilier til bestøvning.

Danmarks Biavlerforenings konsulenter kan tilkaldes til vurdering af hvorvidt bifamilier tilhørende medlemmer af foreningen opfylder kravene.

Vi medvirker til at etablere kontakter mellem biavlere og brugere af bestøvning.

Rekruttering, uddannelse, markedsføring, forsøgsvirksomhed, og information koster penge. Samfundet høster større gavn af biavl end biavlerne gør. Derfor mener Danmarks Biavlerforening, at samfundet bør bidrage til at sikre aktiviteterne.

Biavl høster kun en lille del af kagen

Biavleren høster kun en lille del af den økonomiske gevinst som samfundet høster fra biavl. Norman Carreck og Ingrid Williams fra Rothamsted forsøgsstationen i England har beregnet at, en bifamilie bidrager med 9000 kr. til samfundskagen (4). Rekruttering, uddannelse, markedsføring, forsøgsvirksomhed, og information koster penge. Samfundet høster større gavn af biavl end biavlerne gør. Derfor mener Danmarks Biavlerforening, at samfundet bør bidrage til at sikre aktiviteterne.

Dansk Landbrug, frøavl, frugtavl og havebrug har brug for bier til bestøvning af afgrøderne og specielt i et intensivt landbrugsland som Danmark bidrager bierne til sikring af biodiversiteten.

Kilder

1. J.C.Biesmeijer et al.: Parallel Declines in Pollinators and Insect-Pollinated Plants in Britain and the Netherlands. Science (313) juli 2006, side 351 – 354.
2. Branner, Sven: Hvorfor holdt de op? Tidsskrift for Biavl nr. 10,2006, side 313
3. Biavl i Danmark: DJF rapport. Nr. 45 markbrug. marts 2001
4. Carreck, Norman and Ingrid Williams. The economic value of Bees in the UK. Bee World, 1998 (3) 115 – 123.
5. Styrk Biavl: Branchens redegørelse for status og ønsker om fremtidige indsatsområder. Tidsskrift for Biavl. Nr. 4. 2006.

Ovenstående er et indlæg på Plantekongressen 9.-10. januar 2007. www.plantekongres.dk og skrevet af Konsulent Asger Søgaard Jørgensen, Danmarks Biavlerforening, Fulbyvej 15, 4180 Sorø.